

Журавська Л. М., канд. пед. наук, доцент,
Остапенко Е. О., асистент,
кафедра педагогіки та психології

НАУКОВА РОБОТА З ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ ДО ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ

Серед проблем, пов'язаних із формуванням готовності студентів до особистісно-професійного саморозвитку, які вирішують сучасні педагоги та науковці, постають питання активізації самостійної пізнавальної діяльності студентів, зокрема їх залучення до дослідницької діяльності.

Різні аспекти науково-дослідницької роботи студентів вивчаються в працях А. М. Алексюк, В. І. Андреева, Л. Г. Квіткіна, Н. В. Кічук, М. О. Князян, В. О. Моляко та ін. Наукова діяльність характеризується: вищим ступенем самостійності у пізнавальній діяльності; творчим характером; спрямованістю на пізнавально-творче засвоєння набутих людством знань і досягнення суб'єктивно нових та об'єктивно значущих результатів пошукової діяльності; глибоким пізнавальним інтересом та прагненням розширити світогляд. Тому наукова робота є дієвим засобом формування готовності майбутніх економістів до подальшого особистісного та професійного саморозвитку. Важливе місце при цьому посідає наукова робота з психолого-педагогічних дисциплін.

Особистісно-професійний саморозвиток студента в процесі навчання може розглядатися у трьох площинах: професійній, психолого-педагогічній, науковій (рис.1):

— професійна площина охоплює економічну (фахову) підготовку;

— у психолого-педагогічній площині найбільш результативною може стати психолого-педагогічна підготовка;

— у науковій — зокрема участь у наукових студентських конференціях будь-якого напрямку. Крім того, у ВНЗ, як правило, існує значний арсенал методів залучення студентів до дослідницької діяльності: курсові, дипломні, конкурсні проекти і підготовка доповідей на конференції, семінари тощо. Наукова робота дає можливість підвищити рівень самоосвіти, познайомитися зі

спеціалістами галузі, ознайомитися з економічними дослідженнями ринку, закордонним досвідом розвитку бізнесу, ознайомити науково-педагогічну спільноту з результатами своєї роботи через публікації та участь у конференціях, тематичних семінарах, інших комунікативних заходах.

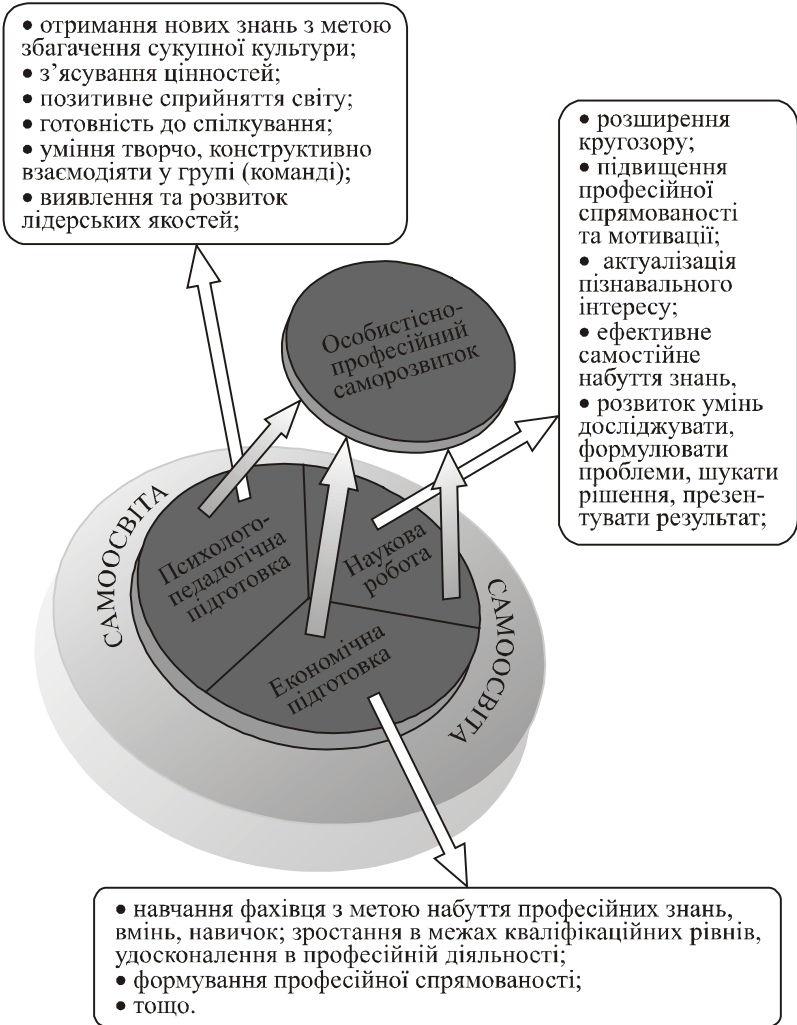

Рис. 1. Особистісно-професійний саморозвиток у процесі навчання

У межах названих напрямів відбувається синергетичний ефект та значний вплив на формування таких компетентностей майбутнього фахівця як: а) комунікативна, б) управлінська, в) ціннісно-мотиваційна, г) самоосвітня та самоуправлінська. На тлі неперервної самоосвіти вдала консолідація цих напрямів стає основою для подальшого професійного саморозвитку. Це пояснюється тим, що у процесі наукового дослідження охоплюються всі стрижневі уміння, якими повинен володіти майбутній економіст: конструктивні, проєктивні, гностичні, організаторські, комунікативні, оскільки: 1) вдосконалюються вміння самостійної пізнавальної діяльності; 2) займаючись науковою роботою студенти залучаються до креативної нестандартної роботи; 3) відбувається актуалізація професійно значущих знань; 4) розвиваються уміння творчо використовувати набутий досвід і вміння пошуку та обробки інформації, роботи з технічними засобами; 5) актуалізується вміння ефективно самостійно набувати знання та уміння; 6) формується вміння приймати рішення, аналізувати комплексні проблеми, виявляти їх сутність, знаходити шляхи вирішення; 7) розвивається здатність чітко письмово та усно викладати свої думки, презентувати результати роботи; 8) набувається особистісний досвід тощо.

Таким чином:

1. активне і ефективне залучення студентів до науково-дослідницької роботи з психолого-педагогічних дисциплін сприяє підвищенню їх професійної спрямованості та науково-професійному розвитку. Відчувши успіх у навчальній і науковій діяльності, студенти зберігають прагнення самовдосконалення та особистісно-професійного саморозвитку упродовж подальшої професійної діяльності;

2. участь у наукових конференціях з різних дисциплін збільшує масштаби розвитку особистості, а значить, у довгостроковій перспективі, підвищує їх конкурентоспроможність;

3. у цілому, перспектива науково-дослідницької діяльності студентів має велике значення для розвитку економіки країни, тому в ВНЗ необхідно створювати умови, за яких займатися науковою діяльністю не тільки в напрямку економічних, але й психолого-педагогічних дисциплін ставало б престижно і необхідно для особистісного та професійного розвитку.